

Kurs Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego

Tyreologia

opis przypadku 9

partner kursu:

(firma nie ma wpływu na zawartość merytoryczną)

MERCK

Tyreologia

Opis przypadku

European Society of Endocrinology Clinical
Practice Guidelines on the management of
adrenocortical carcinoma in adults, in
collaboration with the European Network for
the Study of Adrenal Tumors

2018

Opis przypadku

- Pacjentka lat 45 została skierowana do Kliniki Endokrynologii celem diagnostyki kontrolnej z powodu raka kory nadnercza.
- W wywiadzie: 3 lata temu poddana adrenalektomii prawostronnej z powodu guza nadnercza prawego o wym. 111 x 91 mm i współczynnika pochłaniania 48 j.H . Poza tym bez obciążeń.
- W badaniu histopatologicznym: adenocarcinoma corticis glanulae suprarenalis z aktywnością mitotyczną przekraczającą 6 mitoz/10 HPF oraz obecnością pojedynczych figur podziału i ognisk martwicy.
- Leczona Mitotanem, aktualnie w dawce 2000 mg dziennie.

Opis przypadku

- W dotychczasowych badaniach kontrolnych bez cech wznowy procesu rozrostowego. Kontrowana biochemiczna co ok 3 miesiące.
- Przy przyjęciu z dolegliwości zgłasza przyrost masy ciała, okresowe osłabienie oraz luźne stolce.

Rak kory nadnercza

- to rzadki nowotwór złośliwy, pochodzenia nabłonkowego
- wywodzi się z kory nadnerczy
- posiada dużą skłonność do inwazji miejscowej i przerzutów odległych
- często wydziela w nadmiarze hormony głównie: kortyzol i androgeny

Stopień zaawansowania wg klasyfikacji TNM

- **T1**: guz $\leq 5\text{cm}$;
T2: guz $> 5\text{cm}$;
T3: guz nacieka okoliczne tkanki;
T4: guz nacieka sąsiednie narządy lub obecność czopu nowotworowego w żyłę głównej dolnej lub nerkowej
- **N0**: brak przerzutów do węzłów chłonnych;
N1: przerzuty do węzłów chłonnych
- **M0**: brak przerzutów odległych;
M1: obecne przerzuty odległe.

Jakie badania laboratoryjne należy wykonać u tej pacjentki?

- a) oznaczenie poziomu mitotanu w surowicy krwi, aminotrasferazy wątrobowe, bilirubina, morfologia, ACTH, TSH, fT4, renina, lipidogram, DHEAS
- b) oznaczenie poziomu mitotanu w surowicy krwi, ACTH, testosteron, SHBG, aminotransferazy wątrobowe, kreatynina
- c) oznaczenie poziomu mitotanu w surowicy krwi, morfologię, ACTH, DHEAS, TSH, fT4, kreatynina
- d) oznaczenie poziomu mitotanu w surowicy krwi, ACTH, DHEAS, TSH,

Prawidłowa odpowiedź: A

Parametr	Interwał	Komentarz
Rekomendowane:		
poziom mitotanu w surowicy	co 3-4 tygodnie do momentu uzyskania plateau, potem co 2-3 miesiące	docelowa wartość >14mg/L
AST, ALT, bilirubina	początkowo co 3-4 tygodnie, po 6 miesiącach co 2-3 miesiące	GGT jest niezmiennie podwyższone bez konsekwencji klinicznych. Jeśli inne enzymy wątrobowe szybko rosną (> 5-krotnie wyjściowo), istnieje ryzyko niewydolności wątroby – przerwanie leczenia.
morfologia	początkowo co 3-4 tygodnie, po 6 miesiącach co 2-3 miesiące	ryzyko leukopenii, trombocytopenii oraz anemii

Prawidłowa odpowiedź: A

Sugerowane:		
ACTH	podejrzenie nadmiaru lub niedoboru GKS	wartość docelowa w zakresie referencyjnym lub nieznacznie podwyższona
TSH, fT4	co 3-4 miesiące	zaburzenia czynności tarczycy są często obserwowane. Terapia uzupełniająca lewothyroxyną jest rekomendowana u pacjentów z objawami klinicznymi hypothyreozy.
renina	co 6 miesięcy	przy wzroście reniny i klinicznych wykładników hypoaldosteronizmu wskazane jest włączenie fludrocortisonu.
lipidogram (w wybranych przypadkach)	co 3-4 miesiące	jeśli wzrasta stosunek LDL / HDL - rozważ leczenie statynami
testosteron i SHBG u mężczyzn (w wybranych przypadkach)	co 3-4 miesiące	przy obniżonym poziomie testosteronu i objawach klinicznych – wskazane jest włączenie leczenia testosteronem

U pacjentki otrzymano następujące wyniki:

- poziom mitotanu 16 mg/l
- AST (N:10 - 31) [U/l] 20, ALT (N:10 - 31) [U/l] 21
- morfologia prawidłowa

- ACTH (N:7.20 - 63.30) [pg/ml] **96.33**

- **TSH (N:0.27 - 4.20) [μU/ml] 2.59**
- **FT3 (N:3.90 - 6.70) [pmol/l] 3.88**
- **FT4 (N:11.5 - 21.0) [pmol/l] 9.65**

- CHOL (N:130 - 200) [mg/dL] **213 H**, HDL (N:45.0) [mg/dL] 55, LDL-W (N - 135.0) [mg/dL] 135.6, TRIG (N:65 - 150) [mg/dL] 108

- DHEA-S (N: 35 - 256) [μg/dl] <0 L

Prawidłowe stwierdzenie to:

- a) częstość występowania zaburzeń funkcji tarczycy podczas leczenia mitotaniem określana jest jako bardzo częsta czyli ($\geq 1/10$)
- b) mitotan powoduje wzrost globulin wiążących hormony: CBG, TBG, SHBG itp..
- c) zaburzenia funkcji tarczycy podczas leczenia mitotaniem wynikają z interferencji wiązania T4 do TBG, spadku T4, fT4 oraz TSH
- d) mitotan może indukować kliniczny obraz podobny do wtórnej niedoczynności tarczycy prawdopodobnie poprzez bezpośredni wpływ na przysadkę lub indukcję metabolizmu hormonów tarczycy
- e) wszystkie prawidłowe

Prawidłowe stwierdzenie to: E

- a) częstość występowania zaburzeń funkcji tarczycy podczas leczenia mitotaniem określana jest jako bardzo częsta czyli ($\geq 1/10$)
- b) mitotan powoduje wzrost globulin wiążących hormony: CBG, TBG, SHBG itp..
- c) zaburzenia funkcji tarczycy podczas leczenia mitotaniem wynikają z interferencji wiązania T4 do TBG, spadku T4, fT4 oraz TSH
- d) mitotan może indukować kliniczne obraz podobny do wtórnej niedoczynności tarczycy prawdopodobnie poprzez bezpośredni wpływ na przysadkę lub indukcję metabolizmu hormonów tarczycy
- e) **WSZYSTKIE PRAWIDŁOWE !**

Leczenie:

W związku z cechami klinicznymi oraz wykładnikami biochemicznymi niedoczynności tarczycy u pacjentki, należy włączyć leczenie preparatami **lewothyroksyny** w dawkach zapewniających prawidłowy poziom fT4.

Pozostałe działania niepożądane podczas leczenia mitotanem:

Działania:	Częstość
Układ pokarmowy: nudności, wymioty, biegunka, anorexia.	Bardzo często
Niewydolność nerek.	Bardzo często
Układ nerwowy: letarg, senność, zawroty głowy, ataksja, splątanie, depresja, osłabienie pamięci.	Często
Wzrost aminotransferaz.	Bardzo często
Niewydolność wątroby.	Rzadko
Hipercholesterolemia i hipertriglicydemia.	Bardzo często
Ginekomastia	Bardzo często
Wysypka	Często
Hipogonadyzm u mężczyzn	Często

Bardzo często ($\geq 1/10$), często ($\geq 1/100$ t $< 1/10$), nieczęsto ($\geq 1/1000$ to $< 1/100$), rzadko ($\geq 1/10\ 000$ to $< 1/1000$), bardzo rzadko ($< 1/10\ 000$).

Pozostałe działania niepożądane podczas leczenia mitotanem:

Działania:	Częstość
Wydłużony czas krwawienia	Często
Leukopenia	Często
Trombocytopenia, anemia	Rzadko
Autoimmunologiczne zapalenie wątroby	Rzadko

Bardzo często ($\geq 1/10$), często ($\geq 1/100$ t $< 1/10$), nieczęsto ($\geq 1/1000$ to $< 1/100$), rzadko ($\geq 1/10\ 000$ to $< 1/1000$), bardzo rzadko ($< 1/10\ 000$).